

AB'nin Kırsal Turizm Anlayışı Çerçevesinde Milas/Kıyıkışlacık (İasos)'ın Kırsal Turizm Potansiyeli

Selma AYTÜRE¹

¹Aksaray Üniversitesi, ŞUTİYO, Aksaray

*Sorumlu Yazar

e-posta: selmaayture@aksaray.edu.tr

Geliş Tarihi: Mayıs 07, 2014

Kabul Tarihi: Haziran 12, 2014

Özet

Bu çalışmada üyesi olmaya çalıştığımız AB'nin kırsal kalkınma politikaları çerçevesinde AB Ülkelerinde uygulanmakta olan kırsal turizm örnekleri incelenerek, Milas-Kıyıkışlacık Mahallesi (Köyü) ne uygun olan öneriler çerçevesinde bu şirin köşemizin kalkınmasına katkıda bulunulmaya çalışılacaktır. Amaç Milas-Kıyıkışlacık Mahallesi (Köyü)'nin kırsal kalkınmasına kırsal turizm yoluyla katkıda bulunmak, buradan hareketle benzer özellikteki köylerimize örnek teşkil etmektir. Çalışmada, araştırma, değerlendirme yöntemi kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kırsal Turizm, AB, Türkiye, Milas, Kıyıkışlacık, İasos.

Rural Tourism Potential of Milas/Kiyikislacik (İasos) in The Scope of EU Rural Tourism Insight

Abstract

In this work, contribute to development of Milas-Kıyıkışlacık district will be endeavored using suitable suggestions to this lovely corner, in the scope of the rural development policies of EU which we are trying to be a member, observing the rural tourism examples implemented in EU countries. Objective is to contribute to rural development of Milas-Kıyıkışlacık district through Rural Tourism, and being example to other districts with similar characteristics. In this work, investigation and evaluation methods will be used.

Key Words: Rural Tourism, EU, Turkey, Milas, Kıyıkışlacık, İasos

GİRİŞ

Kıyıkışlacık, Ege'nin en güzel köşelerinden biri olan Muğla'nın, Milas ilçesine bağlı küçük ve şirin bir köydür. Dünyaca ünlü İasos Antik Kenti'ne ev sahipliği yapar ve konum itibarı ile Güllük beldesinin tam karşısında yer alır. Antik çağda İasosluların temel geçim kaynaklarından birisi zeytincilikmiş. Günümüzde de şirinlikte sınır tanımayan bu küçük kıyı kasabasının her yerinde zeytinliklere rastlamak mümkündür. Tarihin gölgesindeki eserleri, yemyeşil zeytinlikleri, tertemiz havası, Ege'nin sıcaklığını yansıtan misafirperver insanları, gülümseyen güneşi ve masmavi denizi ile masal kapısının ardındaki büyü gibidir bu şirin belde.

Kıyıkışlacık Köyü içerisindeki üç tarafı denizle çevrili bir yarımada üzerine kurulmuştur. Çevrede birçok gezilecek yerler olup, Milas-Bodrum Havaalanına 8 km. mesafede gizli kalmış, fazla bilinmeyen bir yer Kıyıkışlacık. Adı gibi şirin başka bir mahallesi de Zeytinlikuyu'dur ve Ülkemizin sahip olduğu en güzel kumsallardan ve denizlerinden birine sahiptir.

İasos Antik Kenti Milas'a 28 kilometre mesafede yer alır. Tarihe ışık tutan, görkemli İasos Antik Kenti bir yarımada kurulmuştur ve küçük bir yerleşim alanı olarak kullanılmıştır tarihte. Kent, Argos'tan gelen bir topluluk tarafından kurulduğu sırada bir adaymış. Buraya dolan

alüvyonlar sebebiyle bir yarımada halini almış. Geçmiş M.Ö. 3 binli yıllara dayanan antik kent, önemli kalıntıların bulunduğu yarımadaın üzerindedir. Yarımadaın dışında olan su kemerleri, balık pazarı ve büyük suru da tarihi kalıntılar arasındadır. Limaniyla, tiyatrosuyla, agorasıyla ve balık pazarıyla parçalarının tamamlandığı İasos Antik Kenti, tarihinin her köşesinde farklı hikayeler saklamaktadır.

Zeytin üretimi Kıyıkışlacık köyünün başlıca geçim kaynağıdır. Tepeler, denize inen yamaçlar, boydan boya zeytinliklerle kaplıdır. Zeytin, çok büyük ölçüde zeytinyağı üretmek için yetiştirilmektedir. Köydeki tesislerde işlenen zeytinden sızma yağ elde edilmektedir. Bir diğer ekonomik aktivite de balıkçılıktır. Hem denizde avlanma, hem de balık yetiştiriciliği yapılmaktadır. Bunların tanıtıma ihtiyacı vardır.

Kıyıkışlacık – Milas mutfağı, hafif, birbirinden leziz ve sağlıklı yemeklerden oluşur. Zeytinyağı sofraların baş tacıdır ve neredeyse tüm Ege'de olduğu gibi, burada da birçok ot çeşidi renklendirir sofraları. Kıyıkışlacık – Milas yöresel tatlarından bazıları; ebegümeçi kavurması, turp ekşileme, ot haşlama, kabak çiçeği dolması, Milas köftesi ve enginarlı bakladır. Yöreye özgü bazı sebzeler de tanıtılmak ve coğrafi işaret almak için ilgi beklemektedir. Sarı fasulye, yeşil karpas, uzun bamya gibi özel tatlar bulmak mümkündür.

MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışmada üyesi olmaya çalıştığımız AB'nin kırsal kalkınma politikaları çerçevesinde AB Ülkelerinde uygulanmakta olan kırsal turizm örnekleri incelenerek, Milas-Kıyıkışlacık Mahallesi (Köyü)ne uygun olan öneriler çerçevesinde bu şirin kösemizin kalkınmasına katkıda bulunulmaya çalışılmış, buradan hareketle benzer özellikteki köylerimize örnek teşkil etmek amaçlanmıştır. Çalışmada, araştırma, değerlendirme yöntemi kullanılmıştır. Sadece AB örnekleri değil, Türkiye'deki AB kaynaklı ve ulusal kaynaklı finansman olanakları da araştırılmıştır.

AB'de Kırsal Turizm

AB'nde kırsal turizm, Ortak Tarım Politikasının iki sütunundan biri olan kırsal kalkınma politikası kapsamında ele alınmakta ve desteklenmektedir.

Bazı ülkelerde iç ve dış turizme hizmet verir bir düzeye ulaşmıştır. Fransa, Almanya, Avusturya, İngiltere, İtalya gibi eski üyelerin yanı sıra, AB'nin program ve projelerinden yararlanarak İspanya, Portekiz, Yunanistan, Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti ve Romanya gibi ülkelerde de zamanla kırsal turizmde önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

Resim 1. Kıyıkışlacıkta balıkçılar

Fransa'da ilk kez köy evleri, 1951 yılında Alp Bölgesinde turizme açılmış, böylece gerçek anlamda kırsal turizm başlamıştır. 1954 yılında "Gite Rural de France" adını taşıyan kırsal turizm ağı yaratılmıştır. Kırsal yollar Fransa'da kırsal alanlarda turizmin temel çekiciliklerinden birisidir. Yürüyerek, atlı veya yük hayvanlarıyla gerçekleştirilen uzun kır gezileri, Fransa'da kırsal turizmde yer alan başlıca aktivitelerdendir. Ariège bölgesinde 1990 yılında 6 çiftlik sahibinin kurduğu dernek, çiftlik ürünlerinin satışı ve promosyonu için çalışmaktadır [1]. Fransa'da bugün kırsal turizmde en büyük örgüt Gites de France'dır ve ona 58 bin işletme bağlıdır [2].

Gites de France, Avrupa çapında 30 ülkenin üye olduğu bir federasyon olan Eurogites (European Federation for Farm and Village Tourism)'in kurucu üyesidir. Halihazırda Eurogites'e bağlı 100 bin işletme bulunmaktadır [3].

İtalya 1985 yılında çıkardığı agroturizmle ilgili yasa ile Dünya'da tek örnektir. Agroturizm İtalya için çok özel bir turizm türüdür. İtalya'da Latium bölgesindeki bir çiftlikte ziyaretçilere çiftlik kampinginde konaklama, atla gezinti, gölde balık avlama olanakları sunulmaktadır. Başlıca işlevsel binalar; tarihi 15.yy.a ait bir ev, dinsel törenlerin yapıldığı eski bir kilise, çiftlik hayvanlarının etlerinin satıldığı bir kasap dükkanı ve geleneksel yemekler sunan

bir restorandır [1]. İtalya'da agroturizm işletmelerinin çoğunluğu "Agriturismo" ağına bağlıdır [4].

İngiltere'de kırsal turizm ve günübirlik kırsal rekreasyonel etkinliklere katılma oranı çok yüksektir. Çiftliklerin kırsal turizmde kullanılması oldukça yaygındır. Kırsal turizmin İngiltere'deki farklılıklarından biri de kalite kontrol sisteminin olması ve eğitimlerin verilmesidir [5].

Avrupa'da kırsal turizm yatırımlarının en hızlı gerçekleştiği ülkelerden birisi Almanya'dır. Ülkenin her tarafında kırsal turizm ya da çiftlik turizmi örnekleri görülmektedir. İşletmeler kalite kontrol sistemi ile son otuz yıldan bu yana denetim altındadır. Rügen eski Doğu Almanya'da bir ada olup, Almanya'nın birleşmesinin ardından tarım sektörünün gerilemesinden dolayı yüksek işsizlik ve ekonomik yapının bozulması sorunu ile karşı karşıya kalmış, turizm sektörü adanın sahip olduğu doğal güzellik ve kültürel mirasından dolayı ana faaliyet kolu olmuştur. 1996 yılında tarım ve imalat sanayi ile uğraşan yedi işletme tarafından "Rügen ürünü" derneği kurulmuş, yerel düzeyde üretilen, pazarlanan ürünleri birleştiren bir marka olmuştur. Günümüzde dernek üyesi 43'e çıkmıştır ve Rügen ürünleri Almanya'da yüksek kaliteye sahip bir marka haline gelmiştir. Rügen ürünleri Almanya'nın her yerinde satıldığı gibi internet üzerinden de satılmaktadır [6].

Avrupa'da kırsal turizmin geleneksel biçimde uygulandığı en eski ülkelerden biri de Avusturya'dır. Tarımı desteklemek ve göçü önlemek için yaklaşık 100 yıldan bu yana agroturizm vardır ve 1964 yılında ayrıca çiftlik tatili ağı kurulmuştur. Günümüzde Avusturya'da, köylerde ve çiftliklerde sürdürülen kırsal turizm, özellikle büyük kent yakınları ile dağlık bölgelerde, göl kenarlarında, büyük kentlerin ve kayak merkezlerinin yakınlarında yaygınlık kazanmıştır.

İspanya'da kırsal turizm son yıllarda gelişme içindedir ve başlıca misyonu; köyden kente göçü durdurmak için alternatif gelir kaynakları yaratmak, yeni turistler çekebilme. İspanya'nın kırsal turizmde ulusal bir örgütü olduğu gibi, bölgesel olanları da vardır [7].

Hollanda'da, yerel ürün pazarları kadar turizm acenteleri ile mikro ölçekte üretim yapan üreticiler arasında yapılan protokol kapsamında özellikle Amsterdam'da başlangıç noktası olan bisiklet ve otobüs turlarında, üreticilerin ziyaret edilmesi program kapsamında ele alınmaktadır. Bu üreticiler, üretilen kaşar peyniri ve tahta ayakkabının üretiminin nasıl gerçekleştiğinin gösterilmesi amacıyla ziyaret edilmekte, ayrıca üretilen ürünlerin satışının yapıldığı reyonlara yönlendirilmekte, böylece hem yerel ürünlerin tanıtımı yapılmakta, hem de ürünlerin doğrudan tüketici ile buluşması sağlanmaktadır [6].

Romanya, AB'ne katılım öncesi programlardan önemli ölçüde yararlanmış. Ülkenin kuzey yarısında çok sayıda köy kırsal turizme açılmıştır. Turistik hizmetlerin ötesinde, Romanya'da her yıl uluslararası kırsal turizm seminerleri ve sempozyumları yapılmakta, eğitimler verilmekte, böylece hem dışarıdan gelenlere ülke tanıtılmakta, hem de kırsal turizmde deneyimler öğrenilmektedir. Ülkede 2500'ü aşkın kırsal ev ve agroturizm pansiyonu toplam 7500 odaya sahiptir [8].

Avrupa Komisyonu'nun çeşitli kalkınma programları içinde kırsal turizm öncelikler arasında yer almakta, projeler yürütülmekte, çeşitli hibe fonlarından destekler verilmektedir. AB, son 12 üyeye üyelik öncesi SAPARD fonlarından destek sağlamıştır. Halihazırda Türkiye'nin de aralarında bulunduğu aday ülkelere IPARD fonlarından destek sağlanmaktadır.

Türkiye'de Kırsal Turizme Sağlanan Destekler

Katılım öncesi yardım aracı kırsal kalkınma (IPARD) programı, AB'nin aday ülkelere sağladığı kırsal kalkınma desteklerinden yararlanmak amacıyla Türk otoritelerince hazırlanan ve AB Komisyonunca onaylanan programdır. Bu programın hedefleri: tarım sektörünün sürdürülebilir modernizasyonuna katkı sağlamak, gıda güvenliği, hayvan sağlığı, bitki sağlığı ve çevre ile ilgili AB standartlarına uyumu teşvik etmek, kırsal alanların sürdürülebilir kalkınmasına katkıda bulunmak, tarım-çevre tedbir ve yerel kırsal kalkınma stratejilerinin uygulanması ile ilgili hazırlık yapmaktır. Desteklenecek yatırım alanlarından biri de, 302 sayılı kırsal ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik desteklerdir. Bu destekler 4 ana başlıkta toplanmıştır; çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi, yerel ürünler ve mikro işletmelerin geliştirilmesi, **kırsal turizm**, kültür balıkçılığının geliştirilmesi (yetiştiricilik).

IPARD Programında Kırsal Turizmin desteklenmesinin amacı, mikro girişimci veya çiftçiler tarafından kurulacak pansiyon, "yatak ve kahvaltı" konaklama ve lokanta hizmetleri ile, çiftlik turizmi tesislerinin kurulması ve geliştirilmesinin desteklenmesi ve turistik faaliyetler (sportif aktiviteler, doğa gezisi, tarihi geziler gibi) için kurulan tesislerin geliştirilmesi olarak ifade edilmektedir [9].

IPARD Programı 42 ilde uygulanmakta olup, Muğla gelişmişlik seviyesi bakımından bu iller arasında yer almamaktadır. Ancak Hükümet sürekli olarak diğer illerin de benzer şekilde milli bütçeden destekleneceğini söylemektedir. Nitekim Kırsal Kalkınma Planında buna imkan veren tedbirler bulunmaktadır.

Resim 2. Kıyıkışlacıkta eski zeytinyağı imalathanesi

"3.1. Ekonominin Geliştirilmesi ve iş imkanlarının Artırılması" başlığı altında, "Ekonominin Geliştirilmesi ve İş İmkânlarının Artırılması" Stratejik Amacının önceliklerinden, "Kırsal Ekonominin Çeşitlendirilmesi" tedbirlerinden biri de Kırsal Turizmin Geliştirilmesidir. Bununla ilgili faaliyetler şunlardır: Agro-Turizm Altyapısının Geliştirilmesi, Kültür Köyü Modelinin Oluşturulması, Konaklama işletmeciliğinin Geliştirilmesi, İlçe Turizm Bilgi Paketinin Hazırlanmasıdır. "Tarım Dışı Gelir Getirici Faaliyetlerin Geliştirilmesi" tedbirinin faaliyetleri de: Yöresel Zanaat ve El Sanatlarının Geliştirilmesi, Karayolları Üzerindeki Seyyar Satış Yerlerinin Düzenlenmesi, Yöresel Ürünlerde Markalaşmanın Sağlanması, Yöresel Ürün Tanıtım Organizasyonları ve Fuarlarının Düzenlenmesi, Tarım Dışı Küçük Ölçekli imalat Sanayinin Desteklenmesidir. Bu

tedbir çerçevesinde de AB'nde örnekleri görülen kırsal turizm, agroturizmin desteklenmesi olanakları vardır.

Kırsal Turizmin Geliştirilmesi tedbirine ilişkin olarak, mevcut durumda Ülkemizin her yanına dağılmış durumda bulunan sağlık, termal, kış, dağ ve sualtı sporları, yayla, çiftlik, yerel sanat, inanç, tarihi kent, arkeoloji vb. doğal ve kültürel açıdan önemli yer ve yerleşimlerin yöresel/bölgesel olarak birbirleriyle ilişkilendirilmeleri ile daha cazip ve daha güçlü alternatif varış noktaları (destinasyonlar) oluşturulabileceği, böylelikle, yörelerdeki kaynakları sınırlı kırsal yerleşimlere kültür özelliklerini sergileme, el sanatlarını ve yöresel ürünlerini tanıtmaya, bölgedeki yeme-içme ve konaklama kapasitelerinden faydalanma gibi imkanları sağlanmış olacağı belirtilmektedir. Bu turizm çeşidi kırsal kesimde yeni iş ve istihdam olanaklarının yaratılması kadar, doğal ve kültürel kaynak değerlerimizin ortaya çıkarılması ve kırsal mirasın korunmasına da hizmet etmektedir. Kırsal peyzaj değeri yüksek, yerel kültür özelliklerinin korunduğu, özgün yöresel ürünlere sahip kırsal yerleşimlerin, bir yandan tarımsal faaliyetler sürdürülürken, aynı zamanda turizm amaçlı değerlendirilmesi, kırsal ekonomiye dinamizm kazandıracaktır [10].

Resim 3. Zeytinlikuyuda pazar

Uygulama için uygun araç/işlem: Kamu yatırımı, hibe programı, kırsal kalkınma projesi, envanter çalışması, araştırma projesi. Mali kaynak olarak da: Genel bütçe, mahalli idare bütçeleri, KOSGEB ve KA hibeleri, AB fonları, Türkiye Kalkınma Bankası destekleri sayılmaktadır.

Kırsal turizmin geliştirilmesi tedbirinin hedefleri: Agro-turizm faaliyeti yürüten işletme sayısının artırılması, yöresel kültür mirasını barındıran özellikli köylerin korunması, kırsal turizm için barınma kapasitesinin artırılması, ilçelerin tanıtımının artırılmasıdır. Bu tedbir kapsamında şu faaliyetler desteklenmektedir: Agro-turizm altyapısının geliştirilmesi, kültür köyü modelinin oluşturulması, konaklama işletmeciliğinin geliştirilmesi ve ilçe turizm bilgi paketinin hazırlanmasıdır.

Agro-turizm altyapısının geliştirilmesi faaliyetinin alt faaliyetleri olarak şunlar öngörülmüştür: Agro-turizm potansiyeline sahip köy/köy gruplarının belirlenmesi, agro-turizme yönelik rehberlerin hazırlanması ve dağıtılması, agro-turizm uygulama standartları için gerekli mevzuatın oluşturulması, agro-turizm potansiyeli olan yörelerde bu turizm çeşidinin işletmelere tanıtılması, istekli işletmelere bilgi ve deneyim paylaşımı için uygulamalı eğitim (staj imkanı) sunulması, istekli işletmeler için ürün temelinde sınıflandırma yapılarak ağ yapılarının oluşturulması,

işletmelerin agro-turizm için ihtiyaç duyduğu altyapı ve teknik bilgi desteğinin sağlanması, agro-turizm faaliyeti yürüten işletmelere tanıtım desteği sağlanması.

Kültür köyü modelinin oluşturulması faaliyetinin alt faaliyetleri olarak şunlar öngörülmüştür: Kültür köylerinin belirlenmesi için uygun kriterlere göre envanterinin çıkarılması, tespit edilen köylerde turizme konu edilen kültür değerleri esas alınarak köy imar planının hazırlanması, köyün peyzaj değerlerinin tespiti ve restorasyon ihtiyacının desteklenmesi, köylerde yöresel ekolojiyle uyumlu barınma imkânlarının geliştirilmesi, ekoköy uygulamalarının bu yerleşimlerde desteklenmesi, köy köyleri için tanıtım programlarının hazırlanması, köy kültürünün yaşatılmasına yönelik ekonomik ve sosyal faaliyetlerin desteklenmesi, kültürel mirasın yaşatılması için köy müzesinin oluşturulması.

Konaklama işletmeciliğinin geliştirilmesi faaliyetinin alt faaliyetleri olarak şunlar öngörülmüştür: Konaklama işletmeciliğinin teşvik edilmesi gereken yerleşimlerin tespit edilmesi, konaklama işletmeciliği konusunda girişimcilerin eğitilmesi, konaklama amaçlı değerlendirilecek binaların restorasyonunun desteklenmesi, mevcut konaklama tesislerinin bakım-onarımının desteklenmesi, yöresel kültüre ve malzemeye uygun şekilde iç donatıların inşa edilmesi, konaklama işletmeciliği konusunda deneyim paylaşımı için işbirliği ağlarının desteklenmesi, Meslek Yüksek Okulları (MYO) ile işbirliği içinde bu işletmelerde staj olanaklarının sunulması.

İlçe turizm bilgi paketinin hazırlanması faaliyetinin alt faaliyetleri olarak şunlar öngörülmüştür: İlçe turizm bilgi paketinin standart nitelikteki içeriğinin oluşturulması, ilçe turizm bilgi paketinin hazırlanması ve yıllık olarak güncellenmesi, ilçe ölçeğindeki alternatif turizm çeşitleri (doğa sporları, yayla, inanç, kongre, termal vb.) için varış noktalarının tespit edilmesi, ilçelerin ekonomik, sosyal ve kültürel hayatındaki gelişmeleri gösteren yerel eşyaların teşhirine yönelik altyapının hazırlanması, ilçedeki turizm değerlerini kapsayan tur programlarının hazırlanması ve tanıtılması, ilçe turizm paketi hakkında seyahat acentelerine yönelik tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarının düzenlenmesi ve ilçedeki girişimcilere turizme yönelik mesleki eğitim ve finans imkanlarının sunulması [10].

Görüldüğü gibi AB kaynakları olmasa da iç kaynakla benzeri faaliyetler için destek bulmak mümkündür.

Türkiye'de kırsal turizmi gerçek anlamda başlatabilmek, sürdürülebilir anlayışla yürütebilmek ve geleceğe taşıyabilmek için plan, proje ve programlarda; turizm sektöründen, kamu kurumlarından ve sivil toplum örgütlerinden temsilciler, yerel yöneticiler, yerel halk, üniversiteler düzeyinde turizm uzmanları görev almalıdır [11].

Kıyıkışlacık (Iasos)'ın Kırsal Turizm Potansiyeli

Kıyıkışlacık köy merkezi, Güllük Körfezinin iç kısmında, tarihi IASOS'la karşı karşıyadır. IASOS, Kıyıkışlacık'a bakan hakim bir tepede ve etrafında kurulmuş. Eteğinde eski bir yağ imalathanesi metruk bir vaziyette yatıyor. Kıyıkışlacık Köyü'nün Güllük Körfezi tarafında sahilde balıkçı tekneleri sıralanmış, balıkçılar ağlarını topluyor, sahilde balıkçı kooperatiflerinin satış yerleri sıralanmış. Bir taraftan balıkçıların o gün getirdikleri balıklar buzlu kutulara istifleniyor, bir taraftan dükkanlarda satışa sunuluyor. Sahilde bir tane güzel balık retoranı var, o kadar. Köylülerin oturdukları kahvenin dışında oturulacak bir çay bahçesi bile yok. Üstelik bir tabiat harikası olan körfez oldukça kirli. IASOS kalıntıları

sağda solda, yol kenarlarında, tarla ortalarında sahipsiz yatıyor.

Köy 1929-30'larda kurulmuş. Şimdiki muhtarın dedeleri kurmuş köyü. 1955'lerde zeytincilik parselasyonu gelmiş. Zeytincilik yapmak isteyenlere arazi verilmiş. Dağlar parselenerek zeytinlik yapılmış. 1960'da parselasyon durmuş. Kaledeki zeytinlerin Yunanlılardan kaldığı söyleniyor. Köyün nüfusu 1500 civarında. Kooperatife üye olan balıkçı sayısı 90.

Yarımadaya giden yol köyün içinden kıvrıla kıvrıla tehlikeli bir şekilde geçiyor. Yolun acilen köy dışına alınması lazım. Yarımada'nın burnuna kadar giden yol boyunca Güllük Körfezi tarafında çok güzel adalar, yarımada ve dantel gibi işlenmiş koylar var. Köyün mahallesi olan Zeytinlikuyu ise başka bir cennet köşe. Oldukça bakir. Çok güzel bir kumsalı ve sahili var, ama son derece bakımsız. Günübirişiklerin çöpleri ortalarda, güzelim mahalleyi ve kumsalı mahf ediyor.

Bir de yol boyunca sağda solda su sarnıçları görüyorsunuz. Bu sarnıçlar Osmanlı'nın Rodos seferine hazırlık amacıyla yapılmış. Bunlar da sahipsiz ve bakımsız.

AB'deki örnekleri de inceledikten sonra Kıyıkışlacık'ta kırsal turizmi geliştirebilmek ve köyün kalkınmasına katkıda bulunabilmek için yapılması gerekenler şunlar olabilir;

-İlk önce temizlik, temizlik, temizlik.

-Köyün içindeki denizin temizlenmesi, çevrenin düzenlenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda deniz kenarına yürüyüş yolu yapılabilir ve oturmak için banklar konulabilir.

-Eski yağhane ve yağ hazneleri onararak turistik amaçlı kullanıma açılabilir. Buraya gelen turistlere zeytinyağı imalatı gösterilir. Burada üretilen zeytin ve zeytinyağı için bir marka oluşturularak, satışa sunulur. Turistler zaten IASOS kalıntılarını görmeye geliyorlar. Müzenin çıkışında yağhane onları karşılıyor, bu fırsat değerlendirilmiş olur.

-İki adım ileride balıkçılar sıralanmaktadır. Burada balık avlama öğretilir. Turistik amaçlı olarak turistler balık avına götürülür, dönüştürülen avlanan balıklardan bir kısmı hediye edilebilir veya satılabilir. Kenardaki restoran veya pişirme evlerinde bu balıklar pişirilir, yanında yöreye özgü zeytinyağı yemekler tattırılır.

-Milas halısı dokuyan tezgahlar kurularak, hem tanıtımı, hem de satışı yapılabilir.

-Dağlarda yürüyüş rotaları oluşturularak, tracking turları yapılabilir.

-Dağlarda yabani hayvanlar (tilki, yaban domuzu, vb.) ve değişik kuşlar bulunduğu gözlemleri yapılarak hayvanların izlenmesi ve avcılık turistlerin ilgisini çekebilir.

-Atlarla yarımada turu yaptırılabilir.

-Yörede hayvancılık da yoğun bir şekilde yapıldığından, et ve süt ürünleri üretimi ile üretim yöntemleri gösterilerek satışı yapılabilir.

Bütün bunların gerçekleştirilmesine paralel olarak konaklama kapasitesinin artırılması gerekmektedir. Hem yukarıda sıralanan aktivitelerin gerçekleştirilebilmesi için gerekli kaynak, kırsal kalkınma planında belirtildiği gibi KOSGEB ve KA hibeleri, Türkiye Kalkınma Bankası desteklerinden karşılanabilir.

Kıyıkışlacık'ta kırsal turizmin geliştirilmesi için bir kültür köyü modeli oluşturulmalı, tanıtımı için de bir festival düzenlemek düşünülmelidir.

Kırsal turizmin türleri: tarımsal turizm, çiftlik turizmi, kır ve orman turizmi, yeşil turizm, yabani hayvan turizmi,

eko turizm, kültürel turizm, macera turizmi, aktivite turizmi, doğa kaynaklı turizmdir [12]. Bu türlerin hepsi Kıyıkışlacık'ta uygulanabilir. Böylece Kıyıkışlacık'ın sürdürülebilir kalkınması da sağlanmış olur.

Resim 4. Zeytinlikuyu pazarında yöreye özgü otlu gözleme yapan kadınlar

SONUÇ

Yörede halihazırda doğa yürüyüşleri, tekne turu gibi aktiviteler mümkündür. Bu aktivitelere AB Ülkelerinde görülen kırsal turizm aktiviteleri de eklendiğinde Kıyıkışlacık'ta kırsal turizm büyük bir önem kazanabilecek ve köyün kalkınmasına önemli bir katkı sağlandığı gibi, civar köylere de örnek teşkil edecektir.

KAYNAKLAR

- [1] Baykal, F. 2012. Avrupa'da Kırsal Turizm Uygulamaları ve Kırsal Turizm Örgütlenmeleri. Türktarım. Sayı:206. Ankara
- [2] <http://www.gites-de-france.com/les-gites-de-france-en-chiffres.html>,01.09.2014.
- [3] <http://www.eurogites.org>,01.09.2014
- [4] <http://www.agriturist.it>,01.09.2014
- [5] http://www.ruraltourisminternational.org/United_Kingdom, 01.09.2014
- [6] Şerefoğlu, C. 2012. Yerel Ürünlerin Kırsal Turizm Açısından Önemi. Türktarım. Sayı:205, Ankara
- [7] <http://www.ruraltourisminternational.org/Spain>,01.09.2014
- [8] <http://www.antrec.ro>,30.08.2014
- [9] Tarım ve Köyişleri Bakanlığı. 2011. Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Programı (IPARD/2007-2013). Ankara
- [10] Tarım ve Köyişleri Bakanlığı. 2011. Kırsal Kalkınma Planı (2010-2013). Ankara
- [11] Zurnacı, N. 2012. Kırsal Turizmin Önündeki Engeller. Türktarım. Sayı:206. Ankara
- [12] Şerefoğlu, C. 2010. Kalkınmada Kırsal Turizm ve Ülkemize Yönelik Çözüm Önerileri. Türktarım. Sayı:2010. Ankara